

SPOT SVETOVANJE SAVINJSKA

Pravica do kratkotrajne odsotnosti zaradi bolezni (velja od 24.10. do 31.12.2020)

Zakon o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (ZZUOOP, uradni list RS št. 152/20), ki je začel veljati dne 24. 10. 2020 uvaja novo pravico – pravico do kratkotrajne odsotnosti zaradi bolezni (20. člen). Delavec je lahko odsoten z dela zaradi bolezni brez potrjila o upravičeni zadržanosti od dela, ki ga izda izbrani osebni zdravnik, se pravi brez predhodne ugotovitve razlogov za takšno odsotnost z dela s strani osebnega zdravnika zavarovanca, **do tri zaporedne delovne dni, in sicer največ enkrat v posameznem koledarskem letu**. Za čas te odsotnosti je delavec upravičen do nadomestila plače, ki ga izplača delodajalec, ki nato zahteva refundacijo od Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS).

Kdo in kako lahko uveljavlja pravico?

Pravico do kratkotrajne odsotnosti zaradi bolezni **lahko uveljavljajo samo delavci** (zavarovanci, ki so v zavarovanje vključeni iz naslova sklenjenega delovnega razmerja), ne pa tudi samostojni zavezanci za prispevek (zavarovanci, ki samostojno opravljajo gospodarsko ali poklicno dejavnost; družbeniki zasebnih družb in zavodov v RS, ki so poslovodne osebe; vrhunski športniki in šahisti; kmetje, zavarovane osebe, zaposlene pri tujih delodajalcih, vključene v obvezno zavarovanje v RS). Pravico mogoče uveljavljati v obdobju od 24. 10. 2020 do 31. 12. 2020, če ukrep ne bo podaljšan s sklepom Vlade Republike Slovenije. Delavec uveljavlja pravico do kratkotrajne odsotnosti zaradi bolezni na podlagi lastne ocene, da zaradi prisotnosti bolezni, ne zmore opravljati dela. O izrabi pravice **je delavec dolžan obvestiti svojega delodajalca prvi dan odsotnosti**, in sicer pisno ali elektronsko. Delavec ne kliče oz. ne uveljavlja bolniškega staleža pri izbranem osebnem zdravniku, saj podlaga za izplačilo ni bolniški list, temveč prej omenjeno obvestilo delodajalcu.

V koledarskem letu 2020 **lahko delavec uveljavlja to pravico le enkrat**, in sicer do maksimalno tri zaporedne delovne dni. Če odsotnost od dela traja le en ali dva zaporedna dneva, je pravica izkoriščena, in je v istem koledarskem letu ni več mogoče izkoristiti še za preostanek. Delavec v času koriščenja kratkotrajne odsotnosti zaradi bolezni **ne sme opravljati pridobitne dejavnosti ali se gibati izven kraja svojega bivanja**. Če delodajalec pred izplačilom nadomestila ugotovi, da delavec opravlja pridobitno dejavnost ali se giba izven kraja svojega bivanja, delavcu ne izplača nadomestila plače v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja. Lahko pa presoja tudi uporabo delovnopравниh sankcij.

Če ZZZS ob ali po refundaciji nadomestila delodajalcu ugotovi, da je delavec opravljal pridobitno dejavnost, ali se gibal izven kraja (npr. anonimna prijava z dokazili, podatki FURS o izplačilih za to obdobje ipd.), ZZZS zahteva vračilo izplačanega nadomestila od zavarovanca.

Če delavec tudi **po preteku tretjega dne odsotnosti meni, da še nadalje ni zmožen za opravljanje svojega dela**, nemudoma obvesti izbranega osebnega zdravnika, ki presodi, ali so pri njem še nadalje podani razlogi za odsotnost od dela. Če izbrani osebni zdravnik pri delavcu ugotovi, da je ta tudi po preteku obdobja kratkotrajne odsotnosti zaradi bolezni še nadalje neprekinjeno začasno odsoten z dela zaradi bolezni ali poškodbe (iz kateregakoli razloga, kot je npr. bolezen, poškodba, nega, izolacija, spremstvo idr.), **se šteje, da v tem primeru pravica do enkratne kratkotrajne odsotnosti zaradi bolezni ni izkoriščena**. Tako ugotovljena začasna zadržanost od dela velja za naprej (od četrtega dne odsotnosti) in hkrati tudi za nazaj, za celotno obdobje kratkotrajne odsotnosti z dela zaradi bolezni (po samem zakonu se v tem primeru šteje, da predhodna kratkotrajna odsotnost zaradi bolezni ni bila izkoriščena). V teh primerih izbrani osebni zdravnik izda elektronski bolniški list, na katerem kot prvi dan zadržanosti od dela označi dan, ko je delavec delodajalcu sporočil odsotnost od dela. Osebni zdravnik hkrati sam opredeli razlog zadržanosti od dela za celotno obdobje, pri čemer ni nujno, da je razlog »bolezen«, lahko je to katerikoli razlog (npr. poškodba izven dela, nega, izolacija idr.).

Višina nadomestila plače

Za čas kratkotrajne odsotnosti od dela zaradi bolezni je delavec upravičen do nadomestila plače, ki ga izplača delodajalec. ZZZS povrne delodajalcu izplačano nadomestilo plače v višini, v kateri je dolžan delodajalec obračunati nadomestilo delavcu v skladu z Zakonom o delovnih razmerjih. Pri obračunu se uporabi urna osnova za nadomestilo v breme delodajalca, izračunana na podlagi plače delavca iz obdobja, kot je določeno v Zakonu o delovnih razmerjih ali v kolektivni pogodbi. Odmerni odstotek pa je enak kot v primeru delavčeve odsotnosti z dela do 30 delovnih dni zaradi bolezni (80 %).

Postopek refundacije nadomestila plače od ZZZS

Po izplačilu nadomestila zaradi kratkotrajne odsotnosti od dela delodajalec vloži na ZZZS zahtevek za refundacijo. Če je v postopku refundacije ugotovljeno, da je bil zavarovancu za obdobje kratkotrajne odsotnosti z dela zaradi bolezni, za katero delodajalec zahteva refundacijo nadomestila, izdan elektronski bolniški list, ZZZS refundacije ne izvede. Zahtevek za refundacijo nadomestila zaradi kratkotrajne odsotnosti od dela **lahko vložijo vsi delodajalci**, tudi posredni in neposredni uporabniki proračuna občine ali države. Delodajalec vloži zahtevek v elektronski obliki pri ZZZS **najpozneje tri mesece po preteku ukrepa, to je do 31. 3. 2021**. Če bo zahtevek vložen po preteku tega roka, ZZZS nadomestila ne povrne. Zahtevek za refundacijo se vloži elektronsko na spletni strani ZZZS v obliki Excel ali PDF datoteke, podrobnejša navodila so tukaj: <https://zavezanec.zzzs.si/wps/portal/portali/azap/nadomestilo-place-med-zacasno-zadrzanostjo-od-dela/>. ZZZS povrne delodajalcu izplačano nadomestilo v 60 dneh po predložitvi zahtevka.

SPOT svetovanje SAVINJSKA vam nudi podporo na vaši poslovni poti in vas vabi, da navežete stik s poslovno točko v Celju na naslovu OOO Celje, Cesta na Ostrožno 4, 3000 Celje. Kontakte in aktualne podjetniške informacije najdete na spletni strani www.ooz-celje.si.

Vir: www.zzzs.si

Martina Rečnik, SPOT svetovanje SAVINJSKA

Projekt je sofinanciran s pomočjo Evropskega sklada za regionalni razvoj, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter SPIRIT Slovenija, javna agencija.